

Міністерство освіти і науки України  
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського  
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор навчально-наукового  
гуманітарного інституту

 Сергій ГУБАРЄВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОК 2.4. Загальна психологія з практикумом**  
(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С4 Психологія

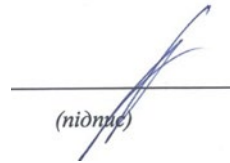
освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) навчання денна та заочна

**Київ-2025 рік**

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення  
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни  
(науковий ступінь, вчене звання, посада)  
Доктор психологічних наук, професор



(підпис)

Ольга ДРОБОТ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри



Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР



Сергій ГУБАРОВ

## Зміст

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
7. Політика дисципліни.
8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
9. Рекомендовані джерела інформації.
10. Додатки

© \_\_\_\_\_, 2025 рік

© \_\_\_\_\_, 2025 рік

## 1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Загальна психологія практикумом, ОК 2.4	
1.2. Статус навчальної дисципліни	обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1,2 й рік навчання, 1,2,3 семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	16	16
Загальна кількість годин, в тому числі:	480	480
• аудиторні години	160	38
лекції	60	18
семінарські	52	12
практикум	48	6
• самостійна робота	320	442
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	1 сем - залік, 2 сем-екзамен, 3 сем - екзамен	
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Дробот Ольга Вячеславівна (доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, філософії та суспільних наук).	
1.9. Контактна інформація викладача	drobot.olha@tnu.edu.ua	

## 2. Опис навчальної дисципліни

2.1. *Анотація дисципліни.* Програма навчальної дисципліни «Загальна психологія з практикумом» складено відповідно до освітньої програми «Психологія» підготовки бакалавра галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Навчальна дисципліна «Загальна психологія з практикумом» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі психології. Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з предметом вивчення навчальної дисципліни яким є психічні явища як відображення навколишньої дійсності завдяки діяльності головного мозку з метою регуляції власної діяльності, спілкування, поведінки; з основними концепціями та теоріями розвитку сучасної психологічної науки; забезпечує психологічну підготовку на фундаментальному рівні наукових знань з психології для майбутніх психологів до початку професійної діяльності.

### 2.2. *Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни*

Кінцевою метою курсу є формування чіткої структурної схеми дисципліни «Загальна психологія з практикумом» яка складається з трьох розділів, теоретичних знань та практичних вмінь і навичок при використанні практичних дослідницьких завдань, що є основою для вивчення усіх психологічних дисциплін бакалаврського та магістерського кваліфікаційного рівня.

Основними завданнями, цілями вивчення є: опанування студентами системою психологічних знань про загальні закономірності, механізми виникнення та функціонування психічних явищ як теоретичної основи для підготовки психолога до роботи у різних галузях науки та практики; засвоєння студентами питань історії, методології та особливості міждисциплінарних зв'язків загальної психології з іншими психологічними науками; засвоєння основ фізіологічного підґрунтя психічної діяльності, розвитку психіки у філогенезі та онтогенезі; вивчення психічних процесів як складової частини прояву психіки, пізнавальних й емоційно-вольових, мови та мовлення; вивчення основних психічних властивостей, спрямованості, здібностей, темпераменту; опанувати базові психологічні явища й поняття, їх сутність, структуру та значимість – «особистість», «індивідуальність», «свідомість» й «самосвідомість», «спрямованість», «характер», «здібності», «темперамент», також таки як «діяльність», «спілкування», «поведінка»; набуття умінь використовувати набуті знання при вивченні інших навчальних дисциплін, у процесі дослідницької та практичної роботи, самопізнанні та самовихованні; засвоєння знань з організації конкретного психологічного дослідження, використання методів, методичного матеріалу вивчення психічних явищ.

### 2.3. *Міждисциплінарні зв'язки*

Постреквізити: Курсова робота, Експериментальна психологія, Психологія особистості, Психологічний супровід креативності в умовах кризових змін, Диференційна психологія, Основи психологічного тренінгу

### 2.4. *Формат проведення дисципліни*

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).

Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, індивідуальні науково-дослідні завдання, розв'язання психологічних задач. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному онлайн режимі - Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / семінарські\ практичні заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

## 3. **Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми**

***Інтегральна компетентність (ІК):*** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

***Загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:***

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології .

СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

#### 4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПРН1</i>	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	Пояснення Дискусія, співбеседа	-Доповіді-презентації з формулювання дискусійних питань з тематики, обговорення. Опитування
<i>ПРН2</i>	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	Методи тематичного пошуку, проблемноорієнтованого навчання	Виконання тематичних завдань Практичні завдання Словник тематичних термінів
ПРН8	ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно /	Пояснення Обговорення	Складання проблемних питань

	письмово для фахівців і нефахівців.	Проблемна дискусія	обраної тематики. Обговорення
ПРН10	ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	Науковий пошук, обговорення, презентація результатів	Складання відповідей на на тематичні питання з додаванням використаних наукових джерел Обговорення. Проблемна співбесіда.

### 5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усь ого	у тому числі					у тому числі				
		Л	Пр	С	Л б	С Р	Л	Пр	С	Л б	СР
1	2	3	4	5	6	7	9	10	1 1	1 2	13
<b><u>1 семестр.</u></b>											
<b>РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика психології як науки, природа і структура психічних явищ.</b>											
Тема 1. Загальна психологія як навчальна дисципліна, історія виникнення психології як науки	14	2		2	-	10	0,5		0,5		14
Тема 2. Психологія і психіка.	14	2		2	-	10	0,5	0,5			14
Тема 3. Механізми психіки людини.	16	2	2	2	-	10	0,5	0,5			14
Тема 4. Фізіологічна основа психічної діяльності	16	2	2	2		10	0,5		0,5		14
Тема 5. Психіка і свідомість.	16	2	2	2		10	0,5	0,5			14
Тема 6. Наукові принципи, етапи психологічного дослідження, загальнопсихологічні категорії.	16	2	2	2		10	0,5		0,5		14
Тема 7. Методи психологічного дослідження.	14	2	2			10	0,5	0,5			14
Тема 8. Методи психологічного дослідження (продовження).	14	2	2			10	0,5		0,5		14

<b>РАЗОМ</b>	<i>годин</i>	<b>120</b>	<b>16</b>	<b>12</b>	<b>12</b>		<b>80</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>2</b>		<b>11</b>
	<i>кредитів</i>	4										<b>2</b>
	<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	Залік										
<b><u>2 семестр.</u></b>												
<b><i>РОЗДІЛ 2. Психічні процеси та стани. Психологічна характеристика особистості</i></b>												
Тема 9. Відчуття		16	2	2	2		10	1				16
Тема 10. Сприймання		16	2	2	2		10	1	1			10
Тема 11. Пам'ять		15	2	2	1		10	1	1			10
Тема 12. Уява		15	2	2	1		10	1	1			10
Тема 13. Мислення.		16	2	2	2		10	1				15
Тема 14. Емоції і почуття. Переживання емоційних станів		16	2	2	2		10	1				16
Тема 15. Воля		14	2	1	1		10			1		15
Тема 16. Увага як психічний процес		14	2	1	1		10		1			15
Тема 17. Психологічна характеристика особистості		14	2	-	2		10			1		15
Тема 18. Становлення особистості, структура особистості.		14	2	-	2		10					16
<b>Разом годин</b>		<b>150</b>	<b>20</b>	<b>14</b>	<b>16</b>		<b>100</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>2</b>		<b>138</b>
	<i>кредитів</i>	5										
	<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	Екзамен										
<b><u>3 семестр.</u></b>												
<b><i>РОЗДІЛ 3. Психічні властивості. Психологія діяльності та соціальних груп.</i></b>												
Тема 19. Спрямованість особистості		16	2	2	2		10	1		1		12
Тема 20. Самосвідомість і Я-концепція, основні поняття		13	2		1		10	1				12
Тема 21. Самосвідомість і Я-концепція, структура самоствідомості (продовження)		15	2	2	1		10	1		1		12
Тема 22. Темперамент		16	2	2	2		10	1				12
Тема 23. Характер в структурі особистості. Характер і темперамент.		15	2	2	1		10	1		1		12
Тема 24. Здібності		16	2	2	2		10	1				15

Тема 25. Поняття «Діяльність» у психології	13	2		1		10	1			14
Тема 26. Діяльність, засоби діяльності та механізм формування психічних утворень.	14	2		2		10		1		15
Тема 27. Діяльність, характеристика провідних видів діяльності	16	2	2	2		10			1	15
Тема 28. Мова та мовлення.	16	2	2	2		10		1		14
Тема 29. Психологія спілкування.	16	2	2	2		10	1			14
Тема 30. Спілкування, функції спілкування	14	2		2		10			1	15
Тема 31. Соціальні групи.	15	2	1	2		10				15
Тема 32. Міжособистісні стосунки у соціальній групі, особистість і соціальне середовище	15	2	1	2		10			1	15
<b>Разом годин</b>	<b>210</b>	<b>28</b>	<b>18</b>	<b>24</b>		<b>140</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>192</b>
<i>кредитів</i>	7									
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	Екзамен									

### 5.2 Тематика та зміст дисципліни (лекційні, семінарські)

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
<p><u><b>1 семестр.</b></u></p> <p><b>РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика психології як науки, природа і структура психічних явищ.</b></p> <p><b>Тема 1. Загальна психологія як навчальна дисципліна, історія виникнення психології як науки. Основні етапи</b></p>	Лекція, семінар,	-Поточний;	2	0,5

<p>становлення та розвитку психології як науки. Сучасні напрямки психологічної науки. Семінар: <i>Психофізіологія, Психоаналіз, Біхевіоризм, Діяльнісний підхід, Гуманістична психологія, Когнітивна психологія, Культурно-історичний підхід.</i></p>		<p>усний метод (співбесіда);  -обговорення презентацій доповідей, відповіді на проблемні питання, виконання тематичних завдань;</p>	2	0,5
<p><b>Тема 2. Психологія і психіка.</b> Поняття психічного. Функції, форми прояву Психіки. Предмет психології. Психічне явище. Структура психічних явищ. Психічні факти. Співвідношення наукової та життєвої психології. Завдання Психології.</p>	<p>Лекція,  семінар,  практика</p>	<p>- Поточний;  усний метод (співбесіда)  -обговорення презентацій доповідей, опитування</p>	<p>2  2  -</p>	<p>0,5  -  0,5</p>
<p><b>Тема 3. Механізми психіки людини.</b> Будова механізму психіки людини, характеристика, форми, мета.</p>	<p>Лекція,  семінар,  практика</p>	<p>-Теж саме-</p>	<p>2  2  2</p>	<p>0,5  -  0,5</p>
<p><i>Семінар. Психічне відображення. Психічне проектування. Психічне опредметнення.</i></p>				
<p><b>Тема 4. Фізіологічна основа психічної діяльності.</b> Рефлекторна природа</p>				

<p>психічного. Функціональна роль психічних процесів. Експерименти І.П. Павлова. Тимчасовий нервовий зв'язок, психічний процес. Психічна діяльність.</p> <p><i>Семінар. Дві сигнальні системи. Умовний рефлекс, людина і тварина. Основні положення рефлексорної теорії. Суттєві недоліки рефлексорної теорії. Мозок і психіка, асиметрія головного мозку</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний, усний метод (проблемна)</p> <p>Презентація доповідей, обговорення проблемних питань</p> <p>-вирішення практичних психологічних задач(діагностування)</p>	<p>2 2 2</p>	<p>0,5 0,5 -</p>
<p><b>Тема 5. Психіка і свідомість.</b> Історичний розвиток людської свідомості. Поняття свідомості. Ознаки, функції свідомості. Структура свідомості, рівні, зони.</p> <p><i>Семінар. Рівні свідомості як рівні психічного відображення – свідоме, підсвідоме, несвідоме, надсвідоме. Поняття Філогенезу, Онтогенезу, розвитку психіки у філогенезі та онтогенезі, фактори формування свідомості.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний, усний метод (проблемна)</p> <p>-Презентація доповідей, обговорення проблемних питань;</p> <p>-вирішення практичних психологічних задач</p>	<p>2 2 2</p>	<p>0,5 - 0,5</p>
<p><b>Тема 6. Наукові принципи, етапи психологічного дослідження,</b></p>				

<b>загальнопсихологічні категорії.</b> Науковій Принцип. Етапи. Семінар. Принцип детермінізму, відображення, єдності психіки та діяльності, розвитку психіки у діяльності, системно-структурний принцип. Етапи психологічного дослідження. Загальні категорії психології.	Лекція, семінар, практика	-Поточний, усний метод (співбесіда)  -Презентація доповідей, обговорення проблемних питань;  -вирішення практичних психологічних задач	2	0,5
			2	0,5
			2	-
<b>Тема 7. Методи психологічного дослідження.</b> Методологія, метод, методика. Загально-наукові методи, теоретичні та емпіричні. Семінар. Конкретні наукові методи. Основні методи психологічного дослідження. Додаткові або допоміжні методи..	Лекція практика	-Поточний, усний метод (співбесіда)  -співбесіда, опитування;  -вирішення методичного завдання, складання протоколів досліджень	2	0,5
			2	0,5
			2	0,5
<b>Тема 8. Методи психологічного дослідження (продовження).</b> Метод спостереження, види, вимоги. Якості дослідника спостерігача. Метод експерименту, види, за формою результатів. Семінар. Додаткові методи: тесту, опитування, аналізу продуктів діяльності,	Лекція, семінар практика	Поточний;  усний метод (співбесіда)  -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач, складання протоколів досліджень.	2	0,5
			-	0,5
			2	-

<p>узагальнення незалежних характеристик, самооцінки, кількісний та якісний аналізи дослідження психічних явищ.</p>		<p>Контрольна робота розділ 1</p>		
<p><b><u>2 семестр.</u></b></p> <p><b>РОЗДІЛ 2.</b> <b>Психічні процеси та стани. Психологічна характеристика особистості</b></p> <p><b>Тема 9. Відчуття.</b> Відчуття: суть, властивості, закономірності. <i>Семінар. Розвиток відчуття в онтогенезі. Формування відчуттів.</i></p> <p><b>Тема 10.</b> <b>Сприймання.</b> Сприймання: суть, властивості, закономірності. <i>Семінар. Розвиток сприймання в онтогенезі. Порівняльна характеристика відчуттів та сприймання.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p> <p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда)</p> <p>-Презентація доповідей, обговорення; - співбесіда, вирішення практичних психологічних задач.</p> <p>Поточний; усний метод (співбесіда)</p> <p>-Презентація доповідей, обговорення;</p>	<p>2 2 2</p> <p>2 2 2</p>	<p>1 - -</p> <p>1 - 0,5</p>

<p><b>Тема 11. Пам'ять.</b> Пам'ять: визначення, види, процеси, властивості пам'яті. <i>Семінар. Розвиток пам'яті в онтогенезі та її формування.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	-співбесіда, вирішення практичних психологічних задач.	1
		2	-
		1	1
		2	
<p><b>Тема 12. Уява.</b> Уява як психічний процес. Функції уяви. Характеристика уяви, риси уяви, фізіологічні основи процесів уяви. Форми уяви. <i>Семінар. Види уяви, їх особливості: мимовільна і довільна уява; пасивна і відтворююча уява; творча, технічна, наукова уява.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	-Поточний; усний метод (проблемна) -Презентація доповідей, обговорення, опитування; -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач.	1
		2	-
		1	1
		2	
<p><b>Тема 13. Мислення.</b> Психологічна характеристика мислення: визначення, ознаки, процеси, види, властивості. Мислення як процес вирішення завдання. Зв'язок мислення із мовленням, свідомістю та іншими психічними складовими. <i>Семінар. Співвідношення понять: мислення, розум, інтелект. Розвиток</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей; - співбесіда, проблемні питання -вирішення практичних психологічних задач.	1
		2	-
		2	-
		2	

<p><i>мислення в онтогенезі та його формування.</i></p>				
<p><b>Тема 14. Емоції і почуття. Переживання емоційних станів людиною.</b> Теорії емоцій. Афективна сфери особистості. Функції емоцій та почуттів. Позитивні та Негативні аспекти прояву емоцій та почуттів. Розвиток емоційної сфери в онтогенезі. Фізіологічні основи переживання людиною емоцій та почуттів. <i>Семінар. Вияви емоцій та почуттів. Види емоцій. Види вищих почуттів. Форми переживання емоційних станів людиною: настрої, афект, стрес, дисстрес, фрустрація.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Обговорення питань презентації доповідей; -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач, проведення діагностування.</p>	<p>2 2 2</p>	<p>1 - -</p>
<p><b>Тема 15. Воля.</b> Поняття про волю як психологічну категорію. Теорії волі, функції волі. Вольове зусилля. Проблема походження волі. Аналіз вольових дій. Психологічна структура вольового акту.  <i>Семінар. Вольові якості особистості. негативні прояви волі, поняття абулія, апраксія.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, обговорення ; -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач, опрацювання кейсів.</p>	<p>2 1 1</p>	<p>- 1 -</p>

<p><b>Тема 16. Увага як психічний процес.</b> Психологічні підходи щодо розуміння поняття «Увага». Теорії уваги. Суть психічного процесу відволікання, розсередженості. Властивості уваги та їх розвиток.</p> <p><i>Семінар. Зовнішня. Внутрішня увага. Мимовільна увага. Довільна увага. Післядовільна увага.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (проблемна) -Презентація доповідей, опитування; -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач, опрацювання кейсів.</p>	<p>2 1 1</p>	<p>- 1</p>
<p><b>Тема 17. Психологічна характеристика особистості.</b> Поняття про особистість як про центральну психологічну категорію. Загальні завдання психологічного дослідження особистості.</p> <p><i>Семінар. Поняття «Людина». Індивід. Особистість. Суб'єкт. Індивідуальність. Теорії розвитку особистості.</i></p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Обговорення проблемних питань презентацій доповідей; - співбесіда.</p>	<p>2 2</p>	<p>- 1</p>
<p><b>Тема 18. Становлення особистості, структура особистості.</b> Детермінація становлення особистості: соціалізація та індивідуалізація. Соціалізація особистості як процес становлення людини як особистості.</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, обговорення, опитування; -співбесіда.</p>	<p>2 2</p>	<p>- -</p>

<p>Суспільні канали, важелі соціалізації.</p> <p><i>Семінар. Поняття індивідуальності, рівні прояву індивідуальності. Фактори формування особистості. Структура особистості (К.К. Платонов). Структура особистості за О.Г.Ковальовим</i></p>		<p>-Контрольна робота_розділ 2</p>		
<p><b><u>3 семестр.</u></b></p> <p><b>РОЗДІЛ 3.</b></p> <p><b>Психічні властивості. Психологія діяльності та соціальних груп.</b></p> <p><b>Тема 19.</b></p> <p><b>Спрямованість особистості.</b> Поняття спрямованості особистості, сфери впливу. Компоненти спрямованості: переконання, світогляд, ідеали, прагнення, інтереси, бажання. Психологічна характеристика структурних компонентів спрямованості особистості.</p> <p><i>Семінар. Потреби, мотиви як психологічна основа виявлення спрямованості. Активність людини. Поняття «установка». Мета і світогляд людини</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>Поточний; усний метод (проблемна) -Презентація доповідей, обговорення; -співбесіда, вирішення практичних психологічних задач, опрацювання кейсів.</p>	<p>2 2 2</p>	<p>1 1 -</p>

<p><b>Тема 20.</b> <b>Самосвідомість і Я-концепція.</b> Поняття про самосвідомість, її функції та структура. Етапи формування самосвідомості. Характеристика самовідчуття, самосприймання, саморозуміння.</p> <p><i>Семінар. Функції самосвідомості як властивості_компонент у психіки людини. Прояви самосвідомості: самоусвідомлення і Я-концепція.</i></p>	<p>Лекція, семінар,</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Поточний; усний метод (співбесіда) -Обговорення проблемних питань презентацій доповідей; -співбесіда</p>	<p>2 1</p>	<p>1 1</p>
<p><b>Тема 21.</b> <b>Самосвідомість і Я-концепція, структура самоствідомості (продовження).</b> Образ «Я» — центральний компонент самосвідомості, його вияви. Самооцінка, види та їх характеристика, формування. Рівень домагань, види, характеристика.</p> <p><i>Семінар. Комплекс неповноцінності, комплекс переваги. Поняття самоповаги. Психологічний захист, його призначення та види</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, співбесіда; -вирішення практичних психологічних задач, проведення діагностування.</p>	<p>2 1 2</p>	<p>1 1 -</p>
<p><b>Тема 22.</b> <b>Темперамент.</b> Темперамент як</p>		<p>Поточний;</p>		

<p>біологічний фундамент формування особистості, критерії. Підходи до визначення темпераменту у різних теоріях: гуморальні теорії, конституціональні теорії, фізіологічні теорії. Типи нервової системи за І. П. Павловим.</p> <p><i>Семінар. Співвідношення типів нервової системи і сучасних типів темпераменту. Поняття лабільності і динамічності. Психологічна характеристика типів темпераменту Я. Стреляу</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, проблемні питання; - проведення діагностування.</p>	<p>2 2 2</p>	<p>1 - -</p>
<p><b>Тема 23. Характер в структурі особистості. Характер і темперамент.</b> Проблеми визначення характеру в сучасній психології. Поняття характеру, історія визначення, риси характеру. Основні властивості характеру. Характер в системі відносин особистості як ставлення. Основні погляди сучасної психології на взаємини характеру і темпераменту. Динамічні стереотипи як фундамент звичних дій, рис характеру.</p> <p><i>Семінар. Акцентуації характеру.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (проблемна) -Презентація доповідей, обговорення; -співбесіда, проведення діагностування, складання протоколу дослідження.</p>	<p>2 1 2</p>	<p>1 1 -</p>

<p><i>Паталогічність характеру. Фактори формування характеру людини в онтогенезі.</i></p> <p><b>Тема 24. Здібності.</b> Поняття та основні характеристики здібностей людини. Здібності і діяльність, ознаки здібності в людині до певного виду діяльності. Концепції походження здібностей та умов їх формування. Види здібностей. Рівні прояву здібностей: якісний і кількісний. Чотири рівня розвитку здібностей.</p> <p><i>Семінар. Механізми розвитку здібностей: задатки; сприятливий вплив соціального середовища; власна активність. Умови втрачання здібностей.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, обговорення проблемних питань; - вирішення практичних психологічних задач.</p>	<p>2 2 2</p>	<p>1 - -</p>
<p><b>Тема 25.. Поняття Діяльність у психології.</b> Сутність поняття. Активність і діяльність. Функції діяльності. Структура діяльності: потреба, мотив, мета дія. Внутрішня діяльність. Операція. Результат діяльності.</p> <p><i>Семінар. Структура діяльності у психології. Два види діяльності.</i></p>	<p>Лекція, семінар,</p>	<p>-Поточний; усний метод (проблемна) -Обговорення презентація доповідей, співбесіда;</p>	<p>2 1</p>	<p>1 -</p>

<p><b>Тема 26</b>  <b>Діяльність, засоби діяльності та механізм формування психічних утворень.</b> Знання. Уміння. Навичка. Механізм формування навички. Види навичок. Звичка.</p> <p><i>Семінар. Розвиток умінь, формування знань. Механізми формування навички, Звички-психологічні особливості.</i></p>	<p>Лекція,  семінар,  практика</p>	<p>Обговорення презентація доповідей, співбесіда</p>	<p>2  2  -</p>	<p>-  -  1</p>
<p><b>Тема 27.</b>  <b>Діяльність, характеристика провідних видів діяльності.</b> Три види діяльності властиві людині. Ігрова діяльність як основний засіб пізнання. Характеристика навчальної діяльності. Трудова діяльність, праця як провідний вид діяльності дорослих.</p> <p><i>Семінар. Фізична та розумова праця людини. Види діяльності і вік людини.</i></p>	<p>Лекція,  семінар,  практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда)  -Обговорення презентація доповідей, співбесіда;  -опрацювання кейсів.  вирішення практичних психологічних задач.</p>	<p>2  2  2</p>	<p>-  1  -</p>
<p><b>Тема 28. Мова та мовлення.</b> Психологічна характеристика мови: визначення, структура.</p> <p><i>Семінар. Психологічна характеристика мовлення: визначення, функції, структура, види,</i></p>	<p>Лекція,  семінар,  практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (проблемна)  -Презентація доповідей, обговорення проблемних питань;</p>	<p>2  2  2</p>	<p>-  -  1</p>

<p><i>стилі. Формування мовлення в онтогенезі.</i></p>		<p>-співбесіда, вирішення практичних психологічних задач.</p>		
<p><b>Тема 29.</b> <b>Психологія спілкування.</b> Поняття про спілкування у психології. Структура спілкування: суб'єкти, зміст, засоби, результат. Класифікація видів спілкування. <i>Семінар. Формальне спілкування. Неформальне спілкування. Засоби спілкування.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, опитування; -опрацювання кейсів, вирішення практичних психологічних задач.</p>	<p>2 2 2</p>	<p>1 - -</p>
<p><b>Тема 30.</b> <b>Спілкування, функції спілкування.</b> Комунікативна функція обміну інформацією. Перцептивна функція як сприймання й ставлення до співрозмовника. Інтерактивна функція як обмін впродовж взаємодії. <i>Семінар. Конфліктне спілкування. Вербальне та невербальне спілкування. Мова жестів, рухів.</i></p>	<p>Лекція, семінар,</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) -Презентація доповідей, обговорення; -вирішення практичних психологічних задач, проведення діагностування.</p>	<p>2 2</p>	<p>- 1</p>

<p><b>Тема. 31. Соціальні групи.</b> Поняття про соціальні групи. Види соціальних груп. Особистість у соціальній групі. Процес диференціації в групах.</p> <p><i>Семінар. професійні групи. Верстви населення.</i></p> <p><i>Міжкультурні, міжрелігійні особливості в соціальних групах.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний, усний метод (проблемна) -Обговорення проблемних питань презентації доповідей, співбесіда; - виконання практичних завдань. Контрольна робота_розділ 3</p>	<p>2 2 1</p>	<p>- - -</p>
<p><b>Тема 32. Міжособистісні стосунки у соціальній групі, особистість і соціальне середовище.</b> Конфліктні відносини. Процеси адаптації, інтеграції особистості у соціальну групу.</p> <p><i>Семінар. Психологічна сумісність у різних соціальних групах. Конфліктні відносини. Конфліктна поведінка. у міжособистісних стосунках. Розвиток особистості у соціальному середовищі.</i></p>	<p>Лекція, семінар, практика</p>	<p>-Поточний, усний метод (проблемна) -Обговорення проблемних питань презентації доповідей, співбесіда; - виконання практичних завдань. Контрольна робота_розділ 3</p>	<p>2 2 1</p>	<p>- 1 -</p>

### 5.3.Організація самостійної роботи.

Завдання з навчальної дисципліни «Загальна психологія з практикумом» розробляються викладачем з дисципліни «Загальна психологія з практикумом» і передбачають тематичний перелік теоретичних та

семінарських завдань до кожного заняття, перевірку мультимедійних презентацій матеріалу доповідей, використання методичного матеріалу, що відповідає тематики розділів курсу.

Тематика доповідей, презентацій для виступів студентів може уточнюватися для кожного студента за його бажанням. Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у вузі, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під керівництвом викладачів з дисципліни «Загальна психологія з практикумом» здійснюється протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем та підготовки доповідей, презентацій за ними; оформлення тематичного словнику; вивчення матеріалу практичних завдань, вирішення завдань щодо наданої тематики (детельну інформацію подано у відповідних методичних рекомендаціях з предмету «Загальна психологія з практикуму»). Питання для підготовки підсумкового контролю\_ екзамену у *додатку Б*, теми для самостійного опрацювання (загальний перелік тем для презентацій, доповідей) у *додатку А*

## **6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни**

### ***Засоби навчання:***

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – GoogleClassroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації GoogleMeet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми GoogleMeet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи, проходження контролю (поточний, підсумковий контроль) тощо. Також використовується корпоративна пошта, що забезпечує можливість листування з викладачем. В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання.

### ***Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:***

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма

- 3) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

### 7. Політика дисципліни

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Підтримуємо нульову толерантність до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що всі завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача).</p>
<p>Політика використання інструментів штучного інтелекту виконанні завдань дисципліни</p>	<p>Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при первинному пошуку наукових джерел, складанні словнику; 3) при розгляді дискусійних тематичних питань, їх обговоренні.</p>
<p>Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу</p>	<p>Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати власно оброблений контент, з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела.</p>
<p>Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p>	<p>Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів.</p>

Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари, та інформувати викладача про неможливість відвідання заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин.
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів для зарахування обов'язковим є усний захист вказаних завдань і доповідей на семінарських, практичних заняттях. У разі відсутності на семінарському, практичному занятті, доповідь, презентація, завдання прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після вказаної дати у класі (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 2 бала).
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті.
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту тем семінарського заняття, виконання завдань у класі проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю\курсу. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були усно захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленими ТНУ та базується на формувальному оцінюванні, яке передує підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань

Політика щодо оскарження результатів оцінювання	Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини. Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливості навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

## 8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

**1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.**

Формою підсумкового контролю за навчальною дисципліною є залік (1 семестр), екзамен (2,3 семестри)

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі представлення та обговорення доповідей, презентацій, а також виконання письмових, практичних завдань. Поточний контроль проводиться в усній і письмовій формі. Поточний контроль також здійснюється через моніторинг виконання студентами завдань аудиторної і самостійної роботи. Результати такого моніторингу відображаються у Google Classroom, що дозволяє систематично відстежувати рівень активності студентів в освоєнні дисципліни.

Підсумковий контроль передбачає складання заліку студентами, які накопичили мінімальну кількість балів. Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (60 балів) з навчальної дисципліни - отримує не зарахування та незадовільну оцінку диференційованого заліку, вважається таким, що має академічну заборгованість. Питання для підготовки наведено у Додатку Б (1 семестр).

Підсумковий контроль передбачає складання екзамену студентами, які накопичили мінімальну кількість балів. Питання для підготовки наведено у Додатку Б (2,3 семестр). Здобувач допускається до складання екзамену з дисципліни коли повністю виконав всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та програмою навчальної дисципліни. У разі, коли

протягом навчального семестру до початку підсумкового (семестрового) контролю, визначеного навчальним планом, здобувач набрав менше балів, ніж зазначено у програмі навчальної дисципліни (менше 36 балів), відбувається недопуск здобувача до складання підсумкового (семестрового) контролю.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами оцінювання контрольних заходів, визначених програмою/силабусом (максимально 60 балів) та балів, одержаних за результатами складання екзамену (максимально 40 балів).

Екзамен проводиться у письмовій формі за білетами, затвердженими кафедрою. Екзаменаційний білет складається з 2 теоретичних питань та одного практичного завдання.

За екзамен максимально можна отримати 40 балів. За кожне теоретичне питання студент отримує 15 балів, за практичне завдання 10 балів.

Оцінка теоретичних питань орієнтовно відбувається наступним чином:

– *Від 13 до 15*- розгорнута аргументована відповідь, що глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання

– *Від 8 до 12* – в основному розкрито зміст теоретичного питання, однак допускаються певні неточності.

– *Від 4 до 7 балів* - при недостатньо повній відповіді, в якій зустрічаються певні неточності або наводяться хибні твердження.

– *Від нуля до 3 балів* – не розкрито зміст теоретичного питання, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки.

Розв'язання практичного завдання орієнтовно оцінюється наступним чином:

– *10 балів* - розгорнута аргументована відповідь на завдання, в разі необхідності проілюстрована схемою, графіком, малюнком, формулою тощо.

– *Від 8 до 9 балів* – повна відповідь на завдання, але без достатньо повних аргументацій, ілюстрацій та додаткових коментарів.

– *Від 5 до 7 балів* – дана відповідь на завдання, однак допускаються певні неточності.

– *Від 2 до 4 балів* - студент отримує при недостатньо повній відповіді, в якій зустрічаються неточності, наводяться хибні твердження, відсутня аргументація.

– *Від нуля до 1 балів* – неправильна відповідь, яка показує відсутність у студента знань з загальної психології.

У разі незгоди з результатами оцінювання контрольних заходів та екзамену, здобувач має право оскаржити результат у порядку визначеному Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю ТНУ імені В.І.Вернадського.

## **2. Методи контролю та оцінювання**

усне опитування

відповіді на дискусійні питання

словник термінів

перевірка письмових робіт-виконання практичних завдань

захист презентацій-доповідей до семінару,

**3.Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.**

***Критерії оцінювання для кожного виду робіт (розподіл за змістом завдань).***

### **1 семестр\_ оцінювання**

#### ***Денна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- кожна 10б=20
2. Відповіді на питання семінарів – кожен семінар-10 б.=60б. На кожне питання не більше 0,5 сторінки!!! Доповісти усно за бажанням або за викликом викладача- додаткові=2 бала.
- 3.Словник психолога\_ теми.-20б
4. Практикум - зараховано(мінімум 4 з 6 завдань)

#### ***Заочна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- кожна 20б=40
2. Відповіді на питання семінарів – =10б.
- 3.Словник психолога\_ теми.-40б
4. Практикум – зараховано (10б)

### **2 семестр\_ оцінювання**

#### ***Денна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- 25 б.
2. Відповіді усні на питання семінарів, 2 відповіді= 1 бал., Загалом =15б.
- 3.Словник психолога\_ теми.-20б
4. Практикум - зараховано(мінімум 5 з 7 завдань)

#### ***Заочна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- 25 б.
2. Відповіді усні на питання семінарів, 2 відповіді= 1 бал., Загалом =5б.
- 3.Словник психолога\_ теми.-30б
4. Практикум - зараховано

### **3 семестр\_ оцінювання**

#### ***Денна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- 20 б.
2. Відповіді усні на питання семінарів, 2 відповіді= 1 бал., Загалом =20б.
- 3.Словник психолога\_ теми.-20б
4. Практикум – зараховано (мінімум 6 з 9 завдань)

#### ***Заочна форма навчання:***

- 1.Розгорнута презентація- доповідь- 25 б.
2. Відповіді усні на питання семінарів, 2 відповіді= 1 бал., Загалом =10 б.
- 3.Словник психолога\_ теми.-25б
4. Практикум - зараховано

***Оцінювання результатів поточної роботи***

(завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань:

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
<b>Факт виконання завдання:</b> вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
<b>Відповідність вимогам:</b> різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недоліки	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів підсумкового (семестрового) контролю, є такі: виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

**4. Особливості розподілу набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.**

**Розподіл балів за видами діяльності (денна форма):**

Вид діяльності студента		
	БАЛИ	Форма контролю 1 семестр
Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	10бх6=60	Залік
Виконання та захист презентації доповіді	10*2=20	
Виконання словнику	20	
Всього	100	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

Вид діяльності студента	БАЛИ	Форма контролю <b>2 семестр</b>
	Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	
Виконання та захист презентації доповіді	25*1=25	
Виконання словнику	20	
Всього	60	
<b>Екзамен</b>	<b>40</b>	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

Вид діяльності студента	БАЛИ	Форма контролю <b>3 семестр</b>
	Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	
Виконання та захист презентації доповіді	20*1=20	
Виконання словнику	20	
Всього за розділом	60	
<b>Екзамен</b>	<b>40</b>	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

**Розподіл балів за видами діяльності (заочна форма):**

Вид діяльності студента	БАЛИ	Форма контролю <b>1 семестр</b>
	Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	
Виконання та захист презентації доповіді	20*2=40	
Виконання словнику	40	
Практичні завдання	10	
Всього	100	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

Вид діяльності студента	БАЛИ	Форма контролю <b>2 семестр</b>
	Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	
Виконання та захист презентації доповіді	25*1=25	
Виконання словнику	30	

Всього	60	
Екзамен	40	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

Вид діяльності студента		Форма контролю <b>3 семестр</b>
	БАЛІ	
Відповіді на теоретичні та практичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	10	Екзамен
Виконання та захист презентації доповіді	25	
Виконання словнику	25	
Всього за розділом	60	
<b>Екзамен</b>	<b>40</b>	
<b>Всього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

### Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
<b>A</b>	<b>90 - 100</b> балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	<b>Відмінно</b> - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
<b>B</b>	<b>80 - 89</b> балів	«добре»/ «good»		<b>Дуже добре</b> - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
<b>C</b>	<b>75 - 79</b> балів			<b>Добре</b> - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
<b>D</b>	<b>69 - 74</b> балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		<b>Задовільно</b> - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
<b>E</b>	<b>60 - 68</b> балів		<b>Достатньо</b> - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
<b>FX</b>	<b>30-59</b> балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного	«не зараховано» /	<b>Незадовільно</b> - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки

		складання)	«failed»	
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		<b>Незадовільно</b> - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

## 9. Рекомендовані джерела інформації

### Основні

1. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с.

2. Загальна психологія : навч. посібник / Т. Б. Поясок [та ін.] ; Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 396 с.

3. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки [Електронний ресурс]: Навч. посіб. / О. В. Ловка, Л. Л. Борисенко, Л. А. Колесніченко, Л. В. Музичко, А. В. Тімакова, Д. Г. Лавриненко / За заг. ред. О. В. Ловкої. К.: КНЕУ, 2019. 390 с.

4. Загальна психологія [текст]: підручник. / В. П. Москалець. К. Ліра-К.:, 2020. 564 с.

5. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 158 с

6. Резван О. О. Практикум із психології : навч. посібник / О. О. Резван, Н. С. Моргунова, О. В. Кір'янова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 157 с.

### Додаткові

7. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум. К.: Каравела. 2016.

8. Дробот О.В. Розвиток сучасної психологічної освіти у когнітивному напрямку викладання наукових дисциплін. *Наукові перспективи: журнал. 2024. Серія: Психологія. № 7(49) 2024. С. 1180 – 1191*

9. Дробот О.В. Наукові підходи до дослідження психологічної структури професійного спілкування. *Наукові перспективи: журнал. 2024. Серія: Психологія. № 2(44) 2024. С. 1297-1306.*

10. Зелінська Т.М. Практикум із загальної психології / Зелінська Т.М., Михайлова І.М. К.: Каравелла, 2016

11. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. [текст] навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. К.: Центр учбової літератури, 2016. 388 с.

12. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В.  
Загальна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.

*Інформаційні ресурси*

1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/>

**Рекомендовані теми для самостійної роботи, індивідуальних завдань.**

Основні етапи становлення та розвитку психології як науки: психологія як наука про душу

1. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки: психологія як наука про свідомість.
2. Первісні та міфологічні уявлення про психіку людини.
3. Основні напрямки психології у першій половині ХХ ст.
4. Психофізіологія, вчені які є засновниками сучасного психологічного напрямку, основний науковий внесок
5. Становлення та сучасний стан біхевіоризму як психологічної школи.
6. Становлення та сучасний стан психоаналізу.
7. Діяльнісний підхід, вчені які є засновниками сучасного психологічного напрямку, основний науковий внесок
8. Гуманістична психологія (концепції та персоналії).
9. Становлення когнітивної психології – провідні ідеї та концепції.
10. Концепція особистості Ананьєва Б.Г.
11. Концепція особистості Божович Л.І.
12. Концепція особистості Леонтьєва О.М.
13. Концепція особистості Мерліна В.С.
14. Концепція особистості Петровського А.В.
15. Концепція особистості Платонова К.К.
16. Концепція особистості Узнадзе Д.Н.
17. Концепція особистості Ядова В.О.
18. Концепція особистості - Теорія самоактуалізації А. Маслоу
19. Концепція особистості - феноменологічна теорія К. Роджерса
20. Особистість у логотерапії Віктора Франкла
21. Концепція особистості - екзистенційна психологія Р. Мея
22. Теорія особистості У.Джеймса
23. Концепція особистості Дж. Келлі, когнітивна теорія особистості.
24. Теорія типів особистості Ганса Айзенка
25. Концепція особистості у психоаналізі З. Фрейда
26. Концепція особистості в аналітичній психології к. Г. Юнга
27. Концепція особистості - Диспозиційна теорія особистості Гордона Оллпорта.
28. Концепція особистості в індивідуальній психології А. Адлера.
29. Особистісний сенс, проблема екзистенційного вакууму
30. Основні положення культурно-історичної теорії походження вищих психічних властивостей людини.
31. Становлення та розвиток свідомості як психологічна проблема.
32. Основні етапи становлення знань про природу психічного.
33. Психологічний зміст самосвідомості.
34. Поняття особистості та індивіду та індивідуальності в радянській психології.

35. Становлення вищих психічних функцій людини.
36. Міждисциплінарні зв'язки психології та її місце в системі психологічного знання.
37. Основні напрямки сучасної психології.
38. Класифікація і сутність методів психологічного дослідження.
39. Загально-наукові та конкретні наукові психологічні методи, метод психології – інтроспекція, самоспостереження
40. Психологічна сутність свідомості.
41. Поняття "Я"-концепції у психології.
42. Проективні методи у психологічних дослідженнях
43. Метод семантичного диференціалу.
44. Психологічні дослідження свідомості.
45. Проблема дослідження характеру і темпераменту.
46. Рефлекторна теорія психіки та сенсорно-перцептивних процесів.
47. Поняття про аналізатор.
48. Цілісність та структурність сприймання, різні тлумачення їхніх механізмів.
49. Проблеми сприймання часу.
50. Зорова система та зорові відчуття.
51. Слухова система та слухові відчуття.
52. Модель функціональної системи за П.К. Анохіним.
53. Функціональні блоки мозку за А.Р. Лурією.
54. Філогенетичне походження відчуттів.
55. Теорія безпосереднього сприймання Д. Гібсона.
56. Теорія логічної категоризації у сприйманні Д. Брунера.
57. Особистісний підхід до сприймання.
58. Дослідження сприймання в руслі теорії установки.
59. Діяльнісний підхід до сприймання в радянській психології.
60. Теорія перцептивних дій та її значення для вивчення ефektorних процесів у сприйманні.
61. Емоційні стани і вік людини.
62. Емоції і почуття.
63. Спілкування і професійна діяльність людини.
64. Розвиток особистості, віковий і гендерний аспект.
65. Переживання, психологічна сутність.
66. Емоційні стани і свідомість людини.
67. Мова та функції мови.
68. Узагальненість перцептивного образу, її зумовленість уявленням та мисленням.
69. Феномен уявного руху (автокінетичний ефект, уявний рух).
70. Розвиток сприймання при оволодінні предметною діяльністю. (Б.Г. Ананьєв, Е.В. Шорохова).
71. Дослідження сприймання в контексті психологічної теорії діяльності О.М. Леонтьєва.
72. Увага як дія контролю (П.Я.Гальперін).

73. Здібності та інтелект у структурі особистості
74. Захисно-компенсаторні механізми особистості
75. Теорія особистості в роботах З.Фрейда.
76. Розвиток Я- концепції та виховання.
77. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості.
78. Самосвідомість особистості як основа її розвитку.
79. Комплекс неповноцінності та його вплив на розвиток особистості.
80. Взаємозв'язок біологічного та соціального в особистості.
81. Значення емоцій у процесі розвитку людини.
82. Психологічні теорії емоцій.
83. Психологічні аспекти стресу.
84. Тривожність як властивість особистості та її прояви.
85. Емоційна регуляція учбової діяльності студентів.
86. Типи темпераменту та їх психологічна характеристика.
87. Конституційні типології особистості.
88. Вітчизняні теорії особистості в психології.
89. Зарубіжні теорії особистості в психології.
90. Структура особистості в сучасних психологічних дослідженнях.
91. Психологічні механізми вольової регуляції.
92. Становлення вольових якостей особистості.
93. Прояви акцентуацій характеру у дітей підліткового віку.
94. Особливості соціалізації дітей молодшого шкільного віку.
95. Проблема рухливих сил психічного розвитку людини в онтогенезі в світлі теорій вітчизняної та зарубіжної психології.
96. Діяльність як детермінанта психічного розвитку дитини.
97. Соціальна роль та соціальний статус, їх значення для становлення особистості
98. Порівняльна характеристика гри, учіння, праці як провідних видів діяльності.
99. Роль спілкування в психологічному онтогенетичному розвитку людини.
100. Здібності, обдарованість та талант: взаємозв'язок та відмінності.
101. Психологічна структура та принципи розвитку творчої обдарованості.
102. Проблеми компенсації здібностей.
103. Природа творчих здібностей.
104. Особистісні фактори в розвитку та реалізації творчого потенціалу.
105. Особистісно-діяльнісний підхід до розгляду здібностей.
106. Функціонально-генетичний підхід до розгляду здібностей.
107. Умови та фактори нормального та аномального розвитку особистості.
108. Ціннісні орієнтації особистості та їх вплив на поведінку людини.
109. Дослідження феномену та функцій психологічного захисту.
110. Мотивація агресивної та просоціальної поведінки
111. Самооцінка особистості як фактор самосвідомості.
112. Особливості мотиваційної сфери особистості та їх вплив на успішність діяльності.

**Питання до підсумкового контролю****1-семестр.**

1. Загальна психологія як навчальна дисципліна, об'єкт, предмет, завдання.
2. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки.
3. Сучасні напрямки психологічної науки: Психофізіологія,
4. Сучасні напрямки психологічної науки: Психоаналіз,
5. Сучасні напрямки психологічної науки: Біхевіоризм,
6. Сучасні напрямки психологічної науки: Діяльнісний підхід,
7. Сучасні напрямки психологічної науки: Гуманістична психологія,
8. Сучасні напрямки психологічної науки: Когнітивна психологія,
9. Сучасні напрямки психологічної науки: Культурно-історичний підхід.
10. Сучасні напрямки психологічної науки: Генетична психологія
11. Психологія і психіка, сутність понять.
12. Поняття психічного у психології.
13. Функції, форми прояву Психіки.
14. Об'єкт і Предмет психології,
15. Поняття Психічного явища, структура психічних явищ.
16. Сутність поняття психічні факти.
17. Співвідношення наукової та життєвої психології.
18. Основні завдання Психології як науки.
19. Механізми психіки людини, теоретична психологічна основа.
20. Будова механізму психіки людини, характеристика, форми, мета.
21. Психічне відображення.
22. Психічне проектування.
23. Психічне опредметнення.
24. Фізіологічна основа психічної діяльності, історія наукових досліджень.
25. Рефлекторна природа психічного, фізіологічні дослідження у поясненні рефлекторної природи всіх видів психічної діяльності.
26. Рефлекторна діяльність, рефлекси головного мозку людини.
27. Рефлекторний принцип психічної діяльності.
28. Фізіологічна основа психічної діяльності, основні постулати сучасності.
29. Функціональна роль психічних процесів.
30. Експерименти І.П. Павлова у поясненні фізіологічної природи психічного.
31. Тимчасовий нервовий зв'язок і психічний процес.
32. Психічна діяльність.
33. Дві сигнальні системи.
34. Умовний рефлекс, людина і тварина.

35. Основні положення рефлекторної теорії психіки.
36. Суттєві недоліки рефлекторної теорії психіки.
37. Мозок і психіка, асиметрія головного мозку.
38. Поняття розвитку психіки і свідомості.
39. Історичний розвиток людської свідомості.
40. Основні постулати які характеризують свідомість людини.
41. Поняття свідомості, ознаки, функції свідомості.
42. Структура свідомості, рівні, зони.
43. Рівні свідомості як рівні психічного відображення – свідоме, підсвідоме,
44. Рівні свідомості як рівні психічного відображення – несвідоме, надсвідоме.
45. Поняття Філогенезу та Онтогенезу.
46. Розвиток психіки у філогенезі та онтогенезі.
47. Філогенез, фактори формування свідомості.
48. Онтогенез, фактори формування свідомості.
49. Принципи наукових досліджень, поняття та історичний аспект розвитку.
50. Наукові принципи психології.
51. Етапи психологічного дослідження.
52. Поняття категорії, загальні категорії психології.
53. Структурна основа методів психологічного дослідження.
54. Поняття та сутність методології, методу, методики.
55. Загально-наукові методи та конкретні наукові методи.
56. Основні і додаткові методи психології.
57. Метод спостереження у психології, види, вимоги, якості дослідника спостерігача.
58. Метод експерименту у психології, види, за формою результатів.
59. Додаткові методи у психології: тесту, опитування, аналізу продуктів діяльності,
60. Додаткові психологічні методи: узагальнення незалежних характеристик, самооцінки, кількісний та якісний аналізи дослідження психічних явищ.

## **2 семестр**

61. Відчуття: суть, властивості, закономірності.
62. Розвиток відчуття в онтогенезі, формування відчуттів.
63. Сприймання: суть, властивості, закономірності.
64. Розвиток сприймання в онтогенезі, порівняльна характеристика відчуттів та сприймання.
65. Пам'ять: визначення, види, процеси, властивості пам'яті.
66. Розвиток пам'яті в онтогенезі та її формування.
67. Уява як психічний процес, функції уяви.
68. Характеристика уяви, риси уяви.
69. Фізіологічні основи процесів уяви.

70. Форми уяви, види уяви, їх особливості
71. Психологічна характеристика мислення: визначення, ознаки, процеси, види, властивості.
72. Мислення як процес вирішення завдання.
73. Зв'язок мислення із мовленням, свідомістю та іншими психічними складовими.
74. Співвідношення понять: мислення, розум, інтелект.
75. Розвиток мислення в онтогенезі та його формування.
76. Поняття про емоції та почуття, їх особливості.
77. Теорії емоцій, історія психологічних досліджень
78. поняття афективної сфери особистості.
79. Функції емоцій та почуттів.
80. Позитивні та Негативні аспекти прояву емоцій та почуттів.
81. Розвиток емоційної сфери в онтогенезі.
82. Психологічні основи переживання емоційних станів людиною.
83. Фізіологічні основи переживання людиною емоцій та почуттів.
84. Вияви емоцій та почуттів, види емоцій та вищих почуттів.
85. Форми переживання емоційних станів людиною: настрій, афект,
86. Форми переживання емоційних станів людиною: стрес, дисстрес, фрустрація.
87. Поняття про волю як психологічну категорію.
88. Теорії волі, реактивна й активна концепції.
89. Функції волі, вольове зусилля, проблема походження волі.
90. Аналіз вольових дій, психологічна структура вольового акту.
91. Вольові якості особистості. негативні прояви волі, поняття абулія, апраксія.
92. Поняття про особистість як про центральну психологічну категорію.
93. Загальні завдання психологічного дослідження особистості.
94. Поняття «Людина». Індивід.
95. Поняття Особистість, Суб'єкт.
96. Поняття Індивідуальності у структурі особистості.
97. Детермінація становлення особистості: соціалізація та індивідуалізація.
98. Соціалізація особистості як процес становлення людини як особистості.
99. Суспільні канали, важелі соціалізації.
100. Особистість як багаторівнева та інтегральна характеристика людини.
101. Поняття індивідуальності, рівні прояву індивідуальності.
102. Фактори формування особистості.
103. Теорії розвитку особистості.
104. Сформованість особистості: ознаки, рівні, критерії сформованості особистості.
105. Структура особистості (К.К. Платонов).
106. Структура особистості за О.Г.Ковальовим.

### 3-семестр.

1. Поняття спрямованості особистості, сфери впливу.
2. Компоненти спрямованості: . переконання, світогляд,
3. Компоненти спрямованості: ідеали, прагнення,
4. Компоненти спрямованості: інтереси, бажання.
5. Психологічна характеристика структурних компонентів спрямованості особистості.
6. Потреби, мотиви як психологічна основа виявлення спрямованості.
7. Активність людини. Поняття «установка».
8. Мета і світогляд людини
9. Поняття про самосвідомість у психології.
10. Поняття функції самосвідомості, процес і стан.
11. Структура самосвідомості, загальні визначення і звязки.
12. Етапи формування самосвідомості.
13. Характеристика самовідчуття, самосприймання, саморозуміння.
14. Функції самосвідомості як властивості\_компоненту психіки людини.
15. Прояви самосвідомості: самоусвідомлення і Я-концепція.
16. Поняття структури самоствідомості у психологічному дослідженні.
17. Образ «Я» — центральний компонент самосвідомості, його вияви.
18. Самооцінка, види та їх характеристика, формування.
19. Рівень домагань, види, характеристика.
20. Комплекс неповноцінності, комплекс переваги.
21. Поняття самоповаги, прояви та ознаки.
22. Психологічний захист, його призначення, напрями.
23. Психологічний захист, його види.
24. Поняття спрямованості особистості, сфери впливу.
25. Компоненти спрямованості особистості, їх взаємовплив.
26. Психологічна характеристика структурних компонентів спрямованості особистості.
27. Потреби, мотиви як психологічна основа виявлення спрямованості особистості.
28. Активність людини, поняття «установка» у спрямованості особистості.
29. Мета і світогляд людини як вияв спрямованості.
30. Темперамент як біологічний фундамент формування особистості, критерії.
31. Підходи до визначення темпераменту у різних теоріях: гуморальні теорії, конституціональні теорії, фізіологічні теорії.
32. Типи нервової системи за І. П. Павловим, співвідношення типів нервової системи і сучасних типів темпераменту.

33. Поняття лабільності і динамічності, психологічна характеристика типів темпераменту Я. Стреляу.
34. Проблема визначення характеру в сучасній психології.
35. Поняття характеру, історія визначення, риси характеру.
36. Характер в структурі особистості: загальні ознаки визначення поняття характеру.
37. Визначення характеру в структурі особистості.
38. Основні властивості характеру.
39. Характер в системі відносин особистості як ставлення до певного об'єкту.
40. Основні погляди сучасної психології на взаємини характеру і темпераменту.
41. Загальні ознаки відношення темпераменту і характеру.
42. Динамічні стереотипи як фундамент звичних дій, рис характеру.
43. Головні компоненти характеру: ставлення, набір рис.
44. Виразні ознаки характеру, акцентуації характеру.
45. Паталогічність характеру.
46. Фактори формування характеру людини в онтогенезі.
47. Поняття та основні характеристики здібностей людини.
48. Здібності і діяльність, ознаки здібності в людині до певного виду діяльності.
49. Концепції походження здібностей та умов їх формування.
50. Види здібностей, рівні прояву здібностей: якісний і кількісний.
51. Чотири рівня розвитку здібностей.
52. Механізми розвитку здібностей: задатки; сприятливий вплив соціального середовища; власна активність.
53. Умови втрачання здібностей.
54. Сутність поняття діяльність у психології.
55. Поняття Активність у діяльності, функції діяльності.
56. Структура діяльності: потреба, мотив, мета дія.
57. Внутрішня, зовнішня діяльність.
58. Поняття операція у діяльності, визначення результату діяльності.
59. Поняття Знання, Уміння у діяльності особистості.
60. Механізм формування навички.
61. Поняття навички, види навичок, звичка у діяльності особистості.
62. Три види діяльності властиві людині, поняття провідної діяльності.
63. Ігрова діяльність як основний засіб пізнання.
64. Характеристика навчальної діяльності.
65. Трудова діяльність, праця як провідний вид діяльності дорослих.
66. Фізична та розумова праця людини.
67. Види діяльності і вік людини.
68. Психологічна характеристика мови: визначення, структура.
69. Психологічна характеристика мовлення: визначення, функції, структура.

70. Психологічна характеристика мовлення: види, стилі.
71. Формування мовлення в онтогенезі.
72. Поняття спілкування психології: структура спілкування.
73. Класифікація видів спілкування, засоби спілкування.
74. Спілкування: комунікативна функція обміну інформацією.
75. Спілкування: перцептивна та інтерактивна функція.
76. Формальне спілкування та неформальне спілкування.
77. Конфліктне спілкування, психологічна сутність.
78. Конфліктогени вербального і невербального спілкування.
79. Вербальне спілкування.
80. Невербальне спілкування, мова жестів, рухів.
81. Психологічні підходи щодо розуміння поняття «увага».
82. Увага як психічний процес.
83. Сутність психічного процесу відволікання, розсередженості.
84. Властивості уваги та їх розвиток у діяльності особистості.
85. Зовнішня, внутрішня увага у діяльності особистості.
86. Увага: мимовільна увага, довільна увага, післядовільна увага.
87. Поняття про соціальні групи у психології.
88. Міжособистісні стосунки у групі, процеси інтеграції і диференціації в групах.
89. Психологічна сумісність і конфліктність у міжособистісних стосунках в соціальній групі.
90. Соціальна група: процеси інтеграції і диференціації.